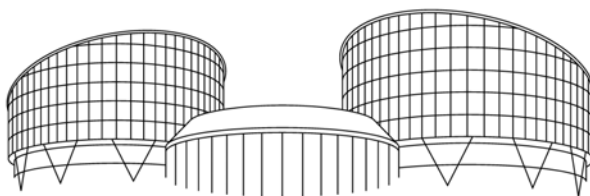

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI :

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

GREFA CURȚII

CE ESTE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI?

Curtea Europeană a Drepturilor Omului este un tribunal internațional care are sediul la Strasbourg. El este compus dintr-un număr de judecători egal cu cel al statelor membre ale Consiliului Europei care au ratificat Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Acestea sunt astăzi¹ în număr de 47. Judecătorii își exercită funcția cu titlu individual și nu reprezintă nici un stat. Pentru tratarea plângerilor, Curtea este asistată de o grefă compusă în special din juriști care provin din toate statele membre (numiți și „referenți juridici”). Aceștia, complet independenți de țara lor de origine, nu reprezintă nici reclamanții, nici statele.

CE ESTE CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI?

Aceasta este un tratat internațional deschis spre semnare numai statelor membre ale Consiliului Europei. Convenția, care instituie Curtea și îi organizează funcționarea, conține o listă de drepturi și garantează respectarea acestora de către state.

CE FACE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI?

Curtea aplică prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului. Verificarea respectării de către state a drepturilor și garanțiilor prevăzute de Convenție reprezintă misiunea Curții. În acest sens, aceasta trebuie sesizată printr-o plângere (denumită „cerere”) introdusă de persoane sau, uneori, de state. În cazul în care Curtea constată o încălcare a unui sau a mai multor drepturi și garanții de către un stat membru, aceasta emite o hotărâre. Hotărârea este obligatorie, țara în cauză fiind obligată să o execute.

¹ Nu toate statele membre au ratificat toate Protocoalele Convenției. Protocoalele reprezintă texte care au adăugat drepturi suplimentare. Veți găsi informații suplimentare despre acest subiect în site-ul Consiliului Europei: www.coe.int; www.coe.ro

CUM POATE FI SESIZATĂ CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI?

Puteți introduce o plângere la Curte dacă vă considerați victima directă a unei încălcări a drepturilor sau garanțiilor prevăzute în Convenție sau în protocoalele acesteia. Încălcarea drepturilor trebuie să fi fost comisă de unul din statele care au ratificat Convenție.

Care sunt drepturile prevăzute de Convenție sau de protocoalele sale?

Printre altele, este vorba despre:

- dreptul la viață;
- dreptul la un proces echitabil în materie civilă și penală;
- dreptul la respectarea vieții private și de familie;
- libertatea de exprimare;
- libertatea de gândire, conștiință și religie;
- dreptul la un recurs efectiv;
- dreptul la respectarea bunurilor proprii;
- dreptul la vot și dreptul de a se prezenta la alegeri.

Care sunt interdicțiile prevăzute de Convenție și protocoalele sale?

Printre altele este vorba despre:

- tortură și pedepse sau tratamente inumane sau degradante;
- detenția arbitrară și ilegală;
- discriminarea în ceea ce privește exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de Convenție;
- expulzarea sau neprimirea de către un stat a propriilor cetățeni;
- pedeapsa cu moartea;
- expulzarea colectivă a străinilor.

DORESC SĂ INTRODUC O CERERE: CARE SUNT CONDIȚIILE PENTRU INTRODUCEREA EI?

Care sunt condițiile în ce mă privește?

- Nu sunteți obligat să aveți cetățenia unuia dintre statele membre. Trebuie însă ca încălcarea drepturilor dumneavoastră să fi fost comisă de unul dintre aceste state, în jurisdicția sa care, în general, corespunde teritoriului său;
- puteți fi o persoană fizică sau juridică (societate, asociație etc.);
- trebuie să fiți direct și personal victima încălcării pe care o denunțați. Nu puteți să vă plângeți într-o manieră generală de o lege sau un act pentru că, de exemplu, acestea vi se par injuste; nu puteți, de asemenea, să vă plângeți în numele altor persoane (cu excepția cazului în care aceste persoane sunt clar identificate și sunteți reprezentantul lor oficial).

Trebuie îndeplinite în prealabil anumite condiții la nivelul instanțelor naționale?

- Da. Trebuie să fi epuizat în statul în cauză toate căile de recurs la care puteți face apel pentru a remedia situația de care vă plângeți (cel mai des este vorba de un proces la tribunalul competent, urmat, dacă e cazul, de un apel și chiar de un recurs în fața unei instanțe superioare, cum ar fi curtea supremă, în cazul în care aceasta există);
- simpla exercitare a căilor de atac prevăzute la nivel național nu este suficientă: trebuie, de asemenea, ca pe parcursul exercitării acestora să fi prezentat în fapt, în fața instanțelor naționale, încălcările drepturilor din Convenție pe care considerați că le-ați suferit;
- de la data deciziei definitive în statul în cauză (în general judecata instanței supreme) nu dispuneți decât de **6 luni** pentru ca plângerea dumneavoastră să poată fi introdusă la Curte. După expirarea acestui termen, Curtea nu vă mai poate accepta plângerea.

Împotriva cui pot introduce o plângere?

- Împotriva unuia sau a mai multor state părți la Convenție care, conform părerii dumneavoastră a / au încălcat Convenția Europeană a Drepturilor Omului printr-una sau mai multe acțiuni sau omisiuni care v-au afectat direct;
- acțiunea sau acțiunile contestate trebuie să fie întreprinsă(e) de o autoritate publică a acelu/ acelor stat(e) (tribunal, administrație publică ...);
- Curtea nu se poate ocupa de plângerile împotriva particularilor sau a instituțiilor private, de exemplu societățile comerciale.

La ce se poate referi plângerea mea?

- În mod obligatoriu plângerea dumneavoastră trebuie să se refere la drepturile enunțate în Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Acestea se referă la o gamă largă de pretinse încălcări, cum ar fi: tortura și relele tratamente asupra deținuților, actul de detenție, disfuncțiile în desfășurarea necorespunzătoare a proceselor civile sau penale, discriminarea în exercitarea unui drept garantat de Convenție, drepturile părinților respectarea vieții private, a vieții de familie, respectarea domiciliului și a corespondenței, restrângerea drepturilor de exprimare a opiniei, de comunicare sau primire a unei informații, libertatea de a se reuni și de a demonstra, expulzările și extrădările, confiscarea bunurilor și exproprierile.
- Nu vă puteți plânge decât de încălcarea Convenției Europene a Drepturilor Omului și nu de „Declarația universală a drepturilor omului” sau de „Carta drepturilor fundamentale” etc.

CUM MĂ POT ADRESA CURȚII ÎN SITUAȚIA ÎN CARE CONSIDER CĂ MI-A FOST ÎNCĂLCAT UN DREPT PREVĂZUT DE CONVENȚIE?

Trimițând o scrisoare Curții în care veți oferi detalii clare cu privire la plângerea dumneavoastră sau completând o cerere² pe

² Formularul cererii îl puteți găsi pe site-ul nostru de Internet: www.echr.coe.int sau www.coe.ro

care o veți trimite la următoarea adresă:

**DI. Grefier/The Registrar
Curtea Europeană a Drepturilor
Omului/European Court of Human Rights
Consiliul Europei/Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex**

- Vă puteți adresa Curții în scris în una din cele două limbi oficiale (engleză sau franceză) ori în limba oficială a unuia dintre statele care au ratificat Convenția.
- Dacă trimiteți cererea dumneavoastră prin fax, trebuie să expediați originalul acesteia și prin poștă.
- **Nu vă deplasați la Strasbourg pentru a vă prezenta cazul personal.** Acesta nu va fi examinat mai rapid și nici nu veți primi consultanță juridică.
- Grefierul vă poate solicita documente și informații suplimentare sau explicații legate de plângerea dumneavoastră.
- De îndată ce obțineți formularul cererii, îl veți completa cu atenție și în mod lizibil, urmând a-l transmite Curții, datat și semnat, cât mai curând posibil. Cererea trebuie să conțină:
 - o prezentare pe scurt a faptelor și a plângerilor dvs.;
 - menționarea dreptului sau a drepturilor prevăzute de Convenție care estimați că v-au fost astfel violate;
 - recursurile pe care le-ați întreprins deja pentru remedierea situației;
 - copii ale deciziilor emise în cazul dumneavoastră de toate autoritățile publice interesate **Aceste documente nu vă vor fi restituite, astfel încât trimiteți numai copii (nu capsăți, lipiți sau legați în vreun fel copiile documentelor trimise);**
 - formularul trebuie semnat de dumneavoastră în calitate de solicitant sau de reprezentantul dumneavoastră.
- Dacă nu doriți să vă fie dezvăluită identitatea, informați de îndată Curtea, motivându-vă solicitarea. Președintele va hotărî dacă cererea dumneavoastră este justificată sau nu.
- În această etapă a procedurii, nu sunteți obligat să fiți reprezentat de un avocat. Totuși, dacă doriți să vă adresați Curții printr-un reprezentant, trebuie să anexați la plângere mandatul (procura) prin care îl împuterniciți pe acesta să acționeze în numele dumneavoastră.

Care sunt principalele caracteristici ale procedurii?

- Procedura se derulează în scris. În consecință, nu au loc audiențe în mod normal și veți fi informat în scris asupra oricărei decizii luate de Curte.
- Cererea /plângerea dumneavoastră va fi examinată gratuit.
- Deși nu trebuie să fiți reprezentat de către un avocat la începutul procedurii, o asemenea reprezentare devine obligatorie după comunicarea cererii dumneavoastră Guvernului. Totuși, în marea majoritate a cazurilor, cererile sunt declarate inadmisibile înainte de a fi comunicate Guvernului.
- Veți suporta numai propriile cheltuieli (onorariul avocatului, costurile legate de procurarea actelor necesare, corespondența...).
- După ce ați trimis cererea, puteți solicita asistență judiciară. Aceasta nu este acordată automat, ci numai într-o etapă ulterioară a procedurii.

Cum se desfășoară procedura?

- În primul rând, Curtea va analiza admisibilitatea cererii dumneavoastră, ceea ce înseamnă că plângerea dumneavoastră trebuie să satisfacă anumite condiții prevăzute de Convenție (vezi “Care sunt condițiile pentru depunerea unei cereri?” de la pag. 3). Dacă aceste condiții nu sunt îndeplinite, cererea dumneavoastră va fi respinsă. Dacă ați întocmit mai multe plângeri, Curtea poate declara una sau mai multe admisibile, respingându-le pe celelalte.
- Dacă cererea dumneavoastră, în totalitate sau în parte, este declarată inadmisibilă, decizia este definitivă și (nu mai poate fi atacată) irevocabilă.
- Dacă cererea sau una din plângeri este declarată admisibilă, Curtea va încuraja părțile (dumneavoastră și statul interesat) să ajungă la o înțelegere amiabilă. Ambelor părți li se va recomanda să convină asupra unei soluții. Dacă o astfel de înțelegere nu se poate încheia, Curtea va proceda la examinarea fondului cererii și va judeca dacă a avut loc sau nu o încălcare a Convenției.

Cât va trebui să aștept?

- Ca urmare a numărului mare de cazuri, este posibil să așteptați un an până când Curtea va proceda la examinarea inițială a cererii dumneavoastră. Unele cereri pot fi analizate în

regim de urgență, fiind tratate cu prioritate, în special în cazul în care un pericol iminent amenință integritatea fizică a reclamantului.

CE POT SPERA SĂ OBTÎN?

În situația în care Curtea decide că ați fost victima unei încălcări, vă poate acorda “o satisfacție echitabilă”, care constă într-o sumă de bani drept compensație pentru anumite daune suferite. Curtea poate cere, de asemenea, ca statul în cauză să vă returneze cheltuielile de judecată avute pentru restabilirea drepturilor dumneavoastră. În cazul în care Curtea stabilește că nu a avut loc nici o încălcare, nu veți avea de plătit nici o cheltuială suplimentară (cum ar fi cheltuielile statului pârât).

De avut în vedere:

- Nu intră în competența Curții anularea deciziilor instanțelor naționale sau anularea legilor naționale;
- Curtea nu este responsabilă de punerea în executare a hotărârilor sale. Atunci când a pronunțat o hotărâre, responsabilitatea în ce privește executarea acesteia revine Comitetului de Miniștri³ al Consiliului Europei, a cărui sarcină este aceea de a controla aplicarea hotărârii, precum și de a veghea asupra plății eventualelor reparații financiare.

CE NU POATE FACE CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI PENTRU MINE?

- Curtea nu acționează ca instanță de apel față de instanțele naționale: ea nu rejudecă cauzele și nu are competența de a anula, modifica sau revizui sentințele acestora;
- Curtea nu intervine în mod direct în favoarea dumneavoastră pe lângă autoritățile de care vă plângeți;
- Curtea nu vă va ajuta să vă găsiți nici să plătiți un avocat pentru a vă redacta cererea;
- Curtea nu vă poate oferi nici o informație cu privire la prevederile legale în vigoare în statul împotriva căruia vă plângeți.

Informații suplimentare despre Curtea Europeană a Drepturilor Omului pot fi găsite pe situl nostru la adresa:
www.echr.coe.int

Aceste întrebări și răspunsuri au fost realizate de către grefa Curții. Acest document nu implică nici o responsabilitate legală din partea Curții. El este realizat cu scopul de a oferi informații de bază despre modul cum funcționează Curtea. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați documentele realizate de grefa Curții (disponibile pe site-ul Internet al Curții (www.echr.coe.int), în special Regulamentul Curții.

³ Comitetul de Miniștri este alcătuit din miniștrii de externe ai statelor membre sau din reprezentanții acestora.